

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vam, ki
mu priporočate "Glas Naroda" ali ga
pridobite za naročnika, Vam bo hvale-
šen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu
in zanimivemu čitvu. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

POZOR, NAROČNIKI...
Naročnikom naznanjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslano naročnino. Zadržuje potrdilo poleg naslova na listu — do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. U p r a v a.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242 Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK
No. 46. — Štev. 46. NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 26, 1938 — SOBOTA. 26. FEBRUARJA 1938 Volume XLVI. — Letnik XI-VI.

SCHUSCHNIGGOV GOVOR RAZOČARAL NEMČIJO

PO MNENJU NEMŠKIH KROGOV NE KAŽE AVSTRIJ. KANCLERJU NIČ DRUGEGA KOT RESIGNIRATI

Avstrijski kancler je baje zamudil ugodno priliko. Nemškoavstrijsko prijateljstvo se bo snovalo brez njegovega sodelovanja. — Schuschnigg zamerijo, ker je imenoval Mussolinija, dočim ni v svojem govoru Hitlerjevega imena niti omenil.

BERLIN, Nemčija, 25. februarja. — Govor, ki ga je imel v četrtek avstrijski kancler Schuschnigg v avstrijskem parlamentu, je zelo razočaral nemške vladne kroge. Hitler sicer molči in molče tudi njegovi najvišji prijatelji. Toda jasno je, da jim ni po volji, kar je Schuschnigg povedal.

Avstrijski kancler se je namreč zavzel za neodvisnost ne nedotakljivost Avstrije. S tem je postavil nemškim nazijem veliko oviro na pot, o kateri so domnevali, da jih bo privedla naravnost do cilja — podjarmljenja Avstrije.

Kancler Hitler je razočaran in ogorčen. Oba današnja voditelja nemškega naroda — Hitler in Schuschnigg — sta bila rojena v Avstriji. Toda danes je med njima dosti večji prepad kot je bil kdaj prej.

V svojem govoru je Schuschnigg omenil italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija in ga pohvalil, ker se je bil že ponovno odločno zavzel za neodvisnost Avstrije. Mussoliniju je torej dal kredit, dočim ni Hitlerja niti po imenu imenoval, še manj pa, da bi ga označil za svojega prijatelja.

Vodilni narodni socialisti so mnenja, da je Schuschnigg v četrtek zamudil veliko priliko. Zavzeti bi se bil moral za Hitlerja in odločno stopiti na njegovo stran. Ker ga je pa očitno prezrl, je podpisal samemu sebi obsodbo. Avstrijski kancler mora prej ali slej izginiti s politične pozornice.

Nekateri domnevajo, da je Schuschnigg navdihnil govor sam Mussolini, kateri tudi Hitlerju preveč ne zaupa.

Neki uradni nemškega vnanjega ministrstva se je takole izrazil: — Ko je Schuschnigg govoril po radio, je mislil predvsem na plačane avstrijske uradnike, ki so bili njegovi neposredni poslušalci. Vso svojo pozornost bi pa moral posvetiti vsem tistim nevidnim milijonom, ki so njegov govor po radio poslušali.

Res je, da je Hitler poudarjal, da mora Avstrija harmonično in v miru živeti z Nemčijo ter da je Avstrija v bistvu nemška država. Pri vsem tem je pa odprl nove, še ne zaceljene rane. Mi vsi čutimo, da je bil Schuschniggov govor zelo ponesrečen.

V splošnem so narodni socialisti prepričani, da je Schuschnigg kot avstrijski kancler nemogoč. Hitler je vse lepo preudaril in napravil načrte za sodelovanje med Nemčijo in Avstrijo. V odločilnem trenutku pa nastopi Schuschnigg in mu prekriža račune.

Toda Schuschnigg ne pride več v poštev. Neoziraje se nanj bodo nemški narodni socialisti izvedli svoje načrte.

Neki nemški narodni socialist je baje v Hitlerjevem imenu javno vprašal: — Zakaj ni imel Schuschnigg za Hitlerja tako velikodušnih besed kot jih je imel zadnje nedelje Hitler za avstrijskega kanclerja? Čemu je pel take litanije našim narodno-socialističnim tovarišem v Avstriji? — Schuschnigg je zamudil veliko priliko. Za nas ne obstoji več. Zgodovina bo šla tudi brez njega naprej svojo pot.

Važna konferenca balkanske zveze

ŠPANSKI FAŠISTI NAPREDUJEJO

Fašisti so že dospeli do prelaza Escandon, ki so vrata do Valencije. — Barcelona ni izgubila zaupanja.

HENDAYE, Francija, 25. februarja. — Armada generala Franca je že dospela do "vrat do Valencije", do prelaza Escandon in prodira proti Sredozemskemu morju.

Fašisti pa ne bodo pričeli prodirati čez prelaz, katerega so republikanci močno utrdili. Dokler ne bodo višine na obeh straneh prelaza očiščene sovražnika.

V zadnjih bojih za Teruel se je fašistom podalo 16.290 vladnih vojakov, 9000 vladnih vojakov pa so fašisti pokopali. Zaplenili so tudi 9 republikanskih artilerijskih baterij in 12 tankov ter izstrelili 22 aeroplanov.

BARCELONA, Španija, 25. februarja. — Po zagotovitvi španske republikanske vlade je položaj pri Teruelu nekoliko boljši, kot pa je bil ob času, ko so republikanci pričeli 15. decembra oblegati Teruel.

Fašisti bodo prav gotovo skušali potisniti čez Escandon prelaz proti Saguntu, toda vladno vrhovno poveljstvo je prepričano, da more generala Franca navzlic njegovi premoči v zračni sili zadržati.

Fašisti so zadnje čase dobili mnogo nemških aeroplanov, ki nadvladajo republikanske aeroplanke, ki so bili dosedaj uspešni proti italijanskim aeroplanom.

Republikanska armada se je v nedeljo v popolnem redu umaknila iz Teruela po določnem načrtu in v mestu ni bila zajeta garnizija, kakor je zatrjeval general Franco.

Načrt za izpraznanje Teruela je bil že izdelan pet dni prej. Zadnji branilci so v redu odšli iz mesta, ne da bi bili izgubili le enega moža.

BOLGARSKI VODITELJI ARETIRANI

SOFIJA, Bolgarska, 25. feb. — Ko se je pri nekem prijatelju zbralo 7 bivših bolgarskih ministrov in socialistični voditelj Pasturov in kmetijski voditelj Dimitrij Gičev, da sestavijo protest, katerega so hoteli poslati kralju Borisu proti vladnim terorističnim metodam pred državno-zbornimi voljavami, so bili vsi aretirani.

Zaradi tega je po celi Bolgarski nastalo veliko razburjenje, četudi je javnost prepričana, da bodo v kratkem zopet izpuščeni in mogoče pregnani v kake zakotne vasi.

ANTHONY EDEN

bivši angleški minister za vnanje zadeve, ki je resigniral, ker ni hotel ustrezati Hitlerju in Musoliniju. — Sedanji vnanji minister Anglije je viscount Halifax.

ANGLIJA JE BAJE IZDALA AMERIKO

Kongresnik Koppelman ostro napadel Anglijo. "London nam daje naročila, mi pa jih izpolnujemo," je rekel Sautthoff.

WASHINGTON, D. C., 25. februarja. — V kongresu je bila Anglija označena kot "nezvesti Albion", ker se je vklonila fašizmu.

Demokrat kongresnik Koppelman iz Connecticuta je rekel, da je Anglija s tem, da vleče vrv skupno z diktatorskimi državami, izdala Združene države. Koppelman je rekel, da se Združene države ne smejo več zanašati na Anglijo, ker se je ministrski predsednik Neville Chamberlain premaglo pričel pogajati z Italijo.

Kongresnik McGrath iz Californije je Koppelmanu odgovoril, da Anglija zaradi tega ni mogoče grajati, ker nimajo Združene države z Anglijo nikake zveze.

Koppelman in McGrath sta govorila, ko je odbor poslanske zbornice razpravljal o dovoljenju \$1.050.000.000 za oboroženje vojske mornarice. Odbor je slišal poročilo, da Anglija v Zdr. državah vodi oboroževalno propagando in svarilo, da se naj Združene države ne zmenijo za to propagando.

Progressivni kongresnik Sautthoff iz Wisconsin je rekel, da daje Anglija Združenim državam navodila, katera Združene države izpolnjujejo.

SITUACIJA NA DALJ. IZTOKU

Japonci iščejo kitajska letališča. — Med kitajsko armado razsaja malarija. — Japonci prodirajo proti jugu.

ŠANGHAI, Kitajska, 25. februarja. — Japonski letalci so bombardirali kitajska letališča ob južnem kitajskem obrežju in so iskali letalsko postojanko, s katere so v sredo odleteli kitajski letalci in bombardirali mesta na Formozu.

Japonci so bombardirali letališče v Fučovu, glavnem mestu province Fukien in letališče v Lišuju v provinci Čekijang.

TOKIO, Japonska, 25. feb. — Ko je bilo večeraj zjutraj sporočeno, da 12 kitajskih aeroplanov leti proti Japonski, je bilo prebivalstvo takoj opozorjeno na pretečo nevarnost, toda se ni nič zgodilo.

Japonske oblasti priznavajo, da kitajski aeroplani morejo prileteti na Japonsko, bombardirati mesta in se zopet vrniti, zato se japonsko prebivalstvo vzbuja, da se zavaruje prot izračnim napadom.

Kot pravijo, nekatera poročila, so bili aeroplani, ki so napadli Formozo, angleškega izdelka, po drugih poročilih pa so bili ruski in so odleteli iz Hankova ali pa kakega kraja med Hankovom in obrežjem.

Kitajski aeroplani, ki so leteli proti Japonski, so se najbrže vrnili, ko jim je bilo sporočeno, da so Japonci izvedeli za njihovo namero.

KAJFENG, Kitajska, 25. februarja. — Kitajski poveljniki so v velikih skrbih, ker je nevarnost, da se bo med severno armado razširila malarija.

Malarijo je med severno armado zanesla južna armada. Južni prebivalci so pogosto bolni za malarijo in jo lažje prenesejo, ako pa se bolezen loti severnega Kitajca, zelo zbolijo in jo težko prenese. Nenavadno zgodnja pomlad je že prinesla komarje, ki razširjajo malarijo.

Mnogo slučajev malarije med vojaki je ob Rmeni reki.

ŠANGHAI, Kitajska, 25. februarja. — Severna japonska armada, ki se noče pridobiti slavo, da je prva prebila Lung-haj železnico, ki tvori hrbtnico kitajske obrambe, napada Kinsiang, okoli 75 milj od železnice.

Kitajska 22. in 8f. divizija ste v Kinsiang zgradile močne utrdbe.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

DELEGATJE BODORAZPRAVLJALI O RAZMAHU NEMČIJE PROTI VZHODU

ANKARA, Turčija, 25. februarja. — Senca dogodkov v Berlinu, Londonu in na Dunaju težko leži na delegatih današnje četrte konference balkanske zveze. Zborovanje je bilo na izrecno prošnjo romunskega nadomestnega vnanjega ministra Jurija Tataresca zaradi negotovega položaja na Romunskem od 18. februarja za en teden odloženo.

Predsednik konference, grški general John Metaxas, je v odgovoritev takoj privolil ter je o tem obvestil ostali dve člani balkanske zveze, Jugoslavijo in Turčijo.

Temu je sledil sporazum med Hitlerjem in dr. Schuschniggom v Berchtesgadenu, nato premeba vnanje politike v Angliji, kar je doseglo svoj višek z odstopom vnanjega ministra Anthony Edena.

Konferenca bo skušala doznati, kako daleč bo segel nemški vpliv v osrednji Evropi, kajti dve članici balkanske antante, Jugoslavija in Grška, ste že fašistično nekoliko prežeti, stališče tretje članice Romunske pa je še negotovo.

Navzlic prisrčenemu sprejemu, katerega je bil v Berlinu deležen jugoslovanski ministrski predsednik in delegat na balkanski konferenci dr. Milan Stojadinović, delegati pričakujejo, da bo Stojadinović v velikih skrbih zaradi usode Avstrije. Nekateri krogi so mnenja, da bo Stojadinović, da bi potolažil Nemčijo, na konferenci predlagal, da se balkanska zveza pridruži protikomunistični pogodbi in da diplomatsko prizna fašistično Španjo. Gotovo pa je, da se bo temu Turčija protivila.

Na konferenci bo tudi turški vnanji minister dr. Rustu Aral najbrže potrdil prijateljstvo Turčije do sovjetske Rusije.

HUGHES OSEM LET NA SVOJEM MESTU

WASHINGTON, D. C., 25. februarja. — Danes pred osmi leti je bil Charles E. Hughes zaprisežen kot predsednik zveznega najvišjega sodišča. Chas. E. Hughes je za svojo obletnico prejel mnogo čestitk po brozjavu in v pismih.

Predno je Hughes postal leta 1930 predsednik najvišjega sodišča, je bil že 10. oktobra, 1910 imenovan v najvišje sodišče, toda se je svojemu mestu odpovedal 10. junija, 1916, ko je kandidiral za predsednika proti Woodrowu Wilsonu.

Med tem časom, skozi 14 let je bil državni tajnik in je tudi opravljal svojo odvetniško službo.

GOERING NA LOVU NA POLJSKEM

VARŠAVA, Poljska, 24. februarja. — Feldmaršal Herman Wilhelm Goering je na povabilo predsednika Ignacija Moscickega prišel na lov na Poljsko, kjer bo ostal 5 dni.

Goering je pripeljal s seboj dva tajnika, dva uradnika lovškega urada in enega vojaškega pribočnika. Na železniški postaji so ga sprejeli državni uradniki in kot zastopnik armade general K. Fabrycy.

Odrejeno je bilo, da Goering obišče ministrskega predsednika generala Felicijana Sławoj-Skladowskega, vnanjega ministra polkovnika Josipa Becka in maršala Edvarda Rydz-Smiglyja.

Goering je danes odpotoval na lov v Bialowie, kjer ga pričakuje predsednik Moscicki.

Goering je bil namenjen, da pride na lov že 14. februarja, toda je moral zaradi velike vojaške in politične premebe v Nemčiji svojo namero odložiti.

DUNAJ, Avstrija, 24. feb. — Nekateri politični krogi so mnenja, da bo lovski obisk feldmaršala Hermana Wilhelma Goeringa na Poljskem imel za posledico razgovor o skupnem poljsko-nemškemu programu glede poljskih in nemških narodnih manjšin na Čehoslovaškem.

HITLER SPREJEL ANGLEŠKI NAČRT

LONDON, Anglija, 25. feb. — Kancler Hitler je sprejel angleški načrt za odpoklic tujih čet iz Španke. Tudi Rusija bo kmalu sprejela ta načrt.

Italija je sprejela angleški načrt že pred Hitlerjem in so s tem odstranjene mnoge težkoc.

Kot pravi "Daily Herald," bo Mussolini predlagal, da varujete Sueški prekop skupno Anglija in Italija.

Naša zastopnica za Cleveland in okolico

Mrs. FRANCES PATIA nabira nove naročnike za "Glas Naroda". Rojake prosimo, naj ji bodo pri tem delu naklonjeni. Uprava.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Table with 2 columns: Rate for advertising and circulation details for various regions like America, Canada, Europe, etc.

Subscription Yearly \$6.-

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJI IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CHelsea 3-1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

ODPOR ČEHOSLOVAKOV

Češka vlada, epogumljena vsled ponovnega zatrdila, da se more popolnoma zanašati na francosko pomoč, ako bi bila neodvisnost Čehoslovaške ogrožena, se je odločila, da odločno odgovori na nekatere točke Hitlerjeve izjave o nemški politiki.

Vladni uradniki pravijo, da se bo Čehoslovaška branila do konca, da ne postane druga Avstrija. Čehi so pripravljeni boriti se do konca, če treba tudi sami.

Čehoslovaški kabinet je od nedelje skoro neprestano v zasedanju in je sklenil dati Nemčiji primerne koncesije, samo da pride do boljnih odnošajev med obema državama, toda pod nobenim pogojem ne bo dovolil, da se Nemčija vmešava v notranje zadeve Čehoslovaške.

Navzlic temu, da Praga izgleda mirna in brez vsake skrbi, so narodni voditelji v velikih skrbih, ker so obkoljeni s sovražniki in daleč od svojih priateljev in je vsled tega Čehoslovaška v kritičnem položaju, kakor se ni bilo v 20 letih svojega obstoja.

Najbolj razburja Čeha Hitlerjeva izjava, da v sosednih državah živi 10 milijonov Nemcev, ki so pod pokroviteljstvom Nemčije.

Čehoslovaški kabinet se mnogo posvetuje z armadnimi poveljniki. Nek častnik generalnega štaba je posvaril narod, da prihodnja vojna ne bo napovedana in da bodo motorizirane čete brez vsakega svara prekoračile mejo.

Tekom zadnjih dveh let se je Čehoslovaška naglo oboroževala in je svojo armado popolnoma mehanizirala. Njena zračna sila je na glasu kot najboljša v Evropi. Stalna vojska šteje 150,000 vojakov in mogoče je mobilizirati desetkrat toliko izvečanih rezervistov.

Obmejno gorovje je močno utrjeno, posebno Sudeti proti Nemčiji in je dvomljivo, ako bi mogel sovražnik prebiti to črto.

Čehi se zavedajo, da bo nekdo prišel čas, ko se bodo morali boriti za svojo domovino in se bodo borili do zadnjega moža. Ne zanašajo pa se toliko na pomoč Francije in tudi glede rdeče armade so mnenja, da more storiti komaj kaj več kot braniti rusko zemljo. Zato so odločni v tem, da bodo svojo domovino branili sami brez tuje pomoči.

MODERNIZIRANJE ANGLEŠKE MORNARICE

Najnovejši model angleške motorne vojne ladje. Ima dvoje cevi za izstreljevanje torpedov ter vozi z naglico 50 milj na uro.

Iz Jugoslavije

Med poukom se je ustrelil v trebuh.

Iz Štrigove pišejo: Te dni se je zgodila v štrgovski šoli nenavadna nesreča. Učencev 7. razreda narodne šole v Štrigovi, Lukovnjak Franca s Krpeca je imel pri sebi na lesenem ročaju pritrjeno železno cev, nabito s smodnikom, papirjem in drobtinami železa. To orožje lastnega sestava je imel za predpasnikom ter si ga med poukom še nekoliko popravljal, da bi mu ne padlo na tla. V tem trenutku se mu je orožje sprožilo ter ga je zadela strel v trebuh. Hudo ranjenega učenca so takoj spravili k banovinskemu zdravniku, ki mu je rano obvezal ter odredil prevoz v bolnišnico v Murski Soboti. Ugotovili so, da so drobtine železa predrli črevo na več mestih. Učenčev stanje je zelo resno.

Trgovina z vojnimi granatami

se je v zadnjih letih razvila v Bitolju, ki je bil med vojno strašno bombardiran in leži po okolici še vse polno neeksplozivnih granat. Take granate kupujejo trgovci železninarji, kotlarji in razni drugi obrtniki. Vaščani skrbno iščejo granate ter jih prinašajo v mesto. Pri trgovanju z vojnimi granatami se je lani pripetilo 37 smrtnih nesreč. Za toliko takih nesreč se namreč ve, gotovo pa jih je še dosti več, ker so v spominu samo nesreče v mestu in v večjih vaseh, dočim nihče ne ve za one, ki jih je kje na samotnem polju ali v gozdu ubila izkopana granata. Trgovci in obrtniki pridejo pri vojnih granatah poceni do kovine, za nevarno delo pa najamejo brezposelne siromake.

Zakleta ladja v splitski luki.

Angleški parnik "Shooters Island" spremlja zla usoda in velja zdaj za "zakleto ladjo." To tembolj, ker se je doznalo, da je bil nekdanji lastnik tega parnika največji in najnevarnejši ameriški gangster Al Capone, ko so ga zaprli, so ameriške oblasti zaplenile tudi njegov parnik, ki je ostal razdejan v neki ladjedelnici več let. Pred nekaj meseci ga je kupil šanghajski podjetnik Martine,

ki je angleški državljan. Kupil je tudi parnik "Destina", ki je tudi pred tem pristal v Splitu, in tam tudi doživel svoje "kitajsko revolucije." Na svoji prvi vožnji pod novim lastništvom je parnik "Shooters Island" doživel od Južne Amerike do Splita celo vrsto nezgod. Samo od Stettina do Splita je imel v 45 dneh tri zelo hude nesreče. Enkrat karambol, drugič strašno nevihto, tretjič pa nevarne defekte. K zli usodi te ladje je treba zdaj seveda še pristeti upor kitajske posadke in samomor prvega strojnika. Kitajski mornarji nočejo pod nobenim pogojem obnoviti pogodbe z nesrečno ladjo. Še bolj kakor monarji pa sta bila do parnika že od začetka nezaupljiva oficir in inženjer, ki sta se v Splitu izkrenala. Ta dva Kitajca tudi itiljanskim ladjam ne zaupata in se bosta vkrcala na kako drugo ladjo ter potovala z njo na Kitajsko, da se udeležita vojne proti Japoncem. Zakleto ladja je zdaj splitsko luko zapustila in z njo so odpotovali trije jugoslov. pomorci kot nasledniki obeh Kitajcev. ki sta se izkrcala in prvega strojnika, ki se je zastrupil. V port Saidu pa bo moral parnik najeti novo posadko, ker se bo tam izkrcalo 89 kitajskih mornarjev.

Smrt originalne starke.

V Osijeku je umrla baronica Pavla Veseli, ki je bila po vsem mestu in tudi daleč po okolici znana pod imenom "mačkamama." Stara je bila 81 let in je preživela zadnja leta v veliki revščini, čeprav je bila potomka bogate trgovske rodbine iz Nove Gradiške ter je od staršev in tudi od svojega moža podedovala lopo imetje. V družabnem življenju Osijeka je igrala nekdanj veliko vlogo, na stara leta pa je postala čudaška samotarka. Na svoji pristavi in pozneje tudi v svoji hiši v Osijeku je imela pravečo farmo psov, mačk in ptic in celo leva je imela v svoji hiši. Nedavno so ji hoteli leva prodati na dražbi, a ni bilo nobenega kupca.

Najstarejšemu Jugoslovencu rasejo nove zobje.

Daleč po svetu se je že razširila slava starega Arnavta

Bahitijana Kožana iz Velikega Ribara na Kosovem, ki je najstarejši človek v Jugoslaviji, a morda tudi na vsem svetu. Bahitijar je star 132 let, kar sicer ni dokazano z dokumenti, a se da sklepati po starševem življenjskem spominu na razne zgodovinske dogodke. Poročali smo že, da se je zanj zelo zanimala neka mlada Američanka, ki se mu zaradi popularnosti in slave ponuja za nevesto. Sedaj pišejo beograjski listi, da rasejo Bahitijaru novi zobje. V kratkem času je dobil 6 novih zob, kar je tudi čudno, sluh, ki mu je močno pojejal, se mu vrača. Z novimi zobmi je dobil starec tudi nenavaden tek. Prej je jedel samo sredio koruznega kruha, zdaj pa ima najrajši skorjo. Vsek dan se naje fiziolo in suhega mesa. Njegovi vnuki so prišli na idejo, da bi kazalo čilega starca voditi malo po svetu ter ga razkazovati za denar.

30 ljudi je zgorelo.

V bližini vasi Sretnica, ki je oddaljena kakih 10 km od Mostarja, se je ponoči pripetila ena najstrašnejših nesreč, kar jih pominjajo ljudje v tem kraju. Snooni je zbral na svojem domu kmet Jurij Rožič ob priliki poroke svojega sina nad sto gostov, ki so bili zbrani v gornjih prostorih njegove domačije. V spodnjih prostorih pa je bilo spravljeno seno in živinska krma. Gosti so se v vselem razpoloženju razveseljevali in popivali pozno v noč. V času, ko so se gostje nič hudega sluteč, zabavali v zgornjih prostorih, je iz doslej še nepojasnjenih vzrokov začelo goriti seno v spodnjih prostorih. Po

žar se je širil ter je kmalu po pomoči z vsilo buhnil tudi v gornje prostore. Pregoreli pod se je pod težo gostov podrli in vsi so popadali v plamen. Iz pogorišča so se čuli strahotni kliči na pomoč. Nesreča se je povečala še v trenutku, ko se je zrušilo na pogorišče tudi estreže. Iz bližnjih vasi so prihitali ljudje ter skušali rešiti ponesrečence, toda vsaka pomoč je bila zaman. Šele zjutraj, ko so požar za silo pogasil, so lahko nekaj gostov rešili. Izpod ruševin pa so izvlekli 30 strahotno izmalicevinih trupel. Med mrtlicami so tudi gospodar Jurij Rožič, žena in obe Rožičevi hčerki. Nevesta se je sicer rešila, a ima po vsem življenju strahotne opekline in ni upanja, da bi ostala pri življenju. Trarla so zgorela skoraj do kosti in jih ni mogoče spoznati. Pri nesreči so prizadete tudi cele družine. Na mesto nesreče je prišla orožniška patrulja, ki je uvedla strogo preiskavo. Ljudje zatrjujejo, da je požar podneli neki fant, ki ga je nevesta zapustila, ter se je na tako strašen način hotel maščovati nad Rožičevo družino. Nesreča je v vsej javnosti napravila najgloblji vtis. Vsi so čutnjejo s težko prizadetimi družinami.

O strahoviti nesreči so se tekom dneva zvedele še naslednje stvari: Verjetno je, da je požar nastal zaradi tega, ker je v hiši v prvem nadstropju sva-tovalo okoli sto oseb, v spodnjih prostorih pa je bila nataločena živinska krma, slama in seno. Hiša se ni bila popolnoma dograjena in so zijale v stropu med posameznimi delkami široke špranje. Verjetno je, da je kdo od svatov vrgel na tla gorečo vžigalko ali cigaretni ogorek, ki je padel skozi špranjo v seno.

Pri požaru je izgublo življenje 30 kmetov, med njimi 14 žensk. Zgorel je tudi ženin s svojim očetom in dvema sestrami. Kakor hitro so oblasti zvedele za to nesrečo, je takoj prišel na lice mesta iz Mostarja okrajni načelnik z banovinskimi zdravniki, ki so ponesrečencem nudili prvo pomoč. Poleg 30 smrtnih žrtev je bilo še 10 hudo ranjenih svatov, od katerih je že eden umrl. Deset svatov pa je bilo lažje ranjenih, in so jih oddali v domačo oskrbo.

KJE JE —

ANTON HRENOVEC: — Helena Hrenovec išče svojega sina Antona Hrenovec, po domače Brkinovega iz Podgraja. — Prosi vse rojake, ako kdo ve kje se nahaja, naj sporoča na naslov: — MARY BARTOSA, 522 W. R. R. Ave., Verona, Pa.

Peter Zgaga

DOBRODOŠEL PRISPEVEK

V zadregi sem že bil, kaj naj napišem očitateljem za pustno nočeljo oziroma za pustni noček. Iz zadrege me je rešil znani in od nekaterih tudi priznani brooklynski pisatelj, ki mi je poslal naslednji, pustnemu času povsem primeren prispevek:

Dragi Peter Zgaga!

Ker vem, da si že precej utrujen od riganja, posebno zadnji čas, zato Ti kot dober človek priskočim na pomoč. Ker se ni dolgo tega, ko si mene v svoji koloni prišel med filozofe, na kar sem vrlvo ponosen, in ker pravi pregovor, "da roka roko umije, obraz pa obe," je seveda moja moralna dolžnost, da to uslugo, storjeno meni, po tako odlični osebi, tudi poštno vrnem.

Trdno sem uverjen, da Te večkrat roke bolijo od škarij, ko pišeš, riganj in tulis v svoji koloni. V slučaju pa, da bi se še celo škarije polomile, pa sta z gospodom podurednikom v župni pisarni doletela, narod širom Amerike pa brez lista.

Ker sem zadnjic opazil, da pozivaš naše žene, da naj pišejo namesto Tebe, me je par kar dirnilo v dno srca. In kakor, da me je neka višja moč spomnila. Sedaj je pa čas, da vrneš milo za drago svojemu rojaku.

Upam, da veš, da je večina naših žena zaposlenih pri "klobukih", o, seveda, to veš, staj nisi tako mlad. Tu in tam tudi malo zapležejo, "povstertane" in "štajari", no, in če ima katera še kaj časa, da spregovori kakšno besedo s tem in onim, če moč slučajno pije pri Italijanu — so what!

Saj je še Kristus učil, da naj se ljudje ljubijo med seboj.

Ker si pa Ti, Peter Zgaga, studiral v več gimnazijah, Ti je pa teško ugotoviti, v kateri so učili pravilno! Saj se razumeva, kaj ne! Upam, da mojim rovtarskim izrazom ne boš zameril!

Ker sem tudi jaz Tvojeja mnenja in komaj čakam, da bodo na reliefu pričeli deliti solčno svetlobo, pojdeva pa skup, da bo večja družčina, in kranjsko znava oba. Slamarija zelo slabo kaže, ljudje hodijo okrog brez glav, čemu jim bo slavniki? Seveda je nekoliko krivdtuoi na časnikarjih. Pri eajten-gah tudi od časa do časa jam-rate, oziroma najamete drugega, kakor ljudje za jokanje pri pogrebih.

Tako, jaz končam, moj dragi Peter Zgaga. Podpis je spodaj, Ti pa pritisni svojega zgoraj, da bo bolj držalo, čeravno se nama ne gre za šifkarte, da bi šla gledat "domovino".

J. Cerar.

(Op.) Ker sem pisal v starih kopijah, da bodo tudi drugod vedeli, kakšni kerelei smo v New Yorku, zato oprostite. Z rojaškim pozdravom!

J. C.

Takšna je torej ta predpustna epistola. Jaz je ne razumem. Razumejo je menda le tisti, ki so gospodu "pisatelju" po pameti v zlahti.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Table with 2 columns: Exchange rates for Yugoslavia and Italy, listing amounts in dollars and cents.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujejo se boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Table with 2 columns: Exchange rates for American dollars, listing amounts in dollars and cents.

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.-

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

EDINA SLOVENSKA POGREBNIKA V NEW YORKU IN OKOLICI PETER JAREMA MME. JULIJA JAREMA (za moške) (za ženske) Pogreb \$110. in VEČ Predno greste kam drugam, pa če je še tako daleč, pridite, ali pa telefonirajte nam za pojasnilo. Jamimo, da boste v naši potrebi popolnoma zadovoljni. 129 E. 7th ST., med 1. Ave in Ave A 707 PROSPECT AVE., vegaal 155 ST. NEW YORK Tel.: ORchard 4-2568 B E O N X Tel.: MELrose 6-5577

Važno za potovanje. Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti nego od tana, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vseod naše dolgoletne skrbnje vam zameramo dati najboljši pojasnilo in tudi vse potrebne proskrbiti, da je potovanje ušesno in hitro. "eto se za-nasne obravna na nas za vam pojasnila. Mi predstavimo vas, bodisi prodajo za povratna dovoljenja, potni listi, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo strošek. Nestravljani naj se odločajo do zadnjega trenutka, ker prodajo se dobi iz Washingtona povratna dovoljenja. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec. Plišo torej takoj za brokupnima navodila in zagotavljanje vam, da boste potni in udobno potovali. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

VRLI MOZ

V okolici pristanišča je mrgolelo ljudi. Tisočglava množica se je gnetla in vpila z divje radostnimi glasovi. Moški so metali klobuke v zrak, ženske so vihtele rutike, matere so dčigale svoje otroke v vis — vse zato, da bi vrli mož, ki so ga slavili, videli, kako časte v njem junaka dneva. Kajti ta mož, ki je premagal samega sebe se je pisal za Sorena Wilmuysa.

"Kaj pa je tukaj? Kaj se je zgodilo?" so izpraševali tisti, ki so bili prišli prepozno in so morali ostati daleč v ozadju.

"Kaj se je zgodilo?" je ponovil nekdo iz množice in oči so se mu zasvetile. "Sorena Wilmuys je potegnil Jana Kergoorda iz vode v trenutku, ko je imel utoniti. Rešil ga je na ta način, da je tvegval svojo lastno življenje."

In zopet so se začeli klicati: "Živel Sorena Wilmuys! Naj živi plemeniti rešitelj!"

V dolgi ulici je imel Sorena Wilmuys trgovino z usnjem, prav takšno trgovino kakor njegov tovariš Jan Kergoord čigar prodajalna je samo dve hiši naprej v isti ulici. Dolga ulica je bila nekakšna avenuen ugarskih trgovin in vsi trci te stroke so živeli med boj v slogi in miru. Stestajali se po enkrat na teden v mestni posvetovalnici — z izjemo dvih. Sorena Wilmuysa in Jana Kergoorda. Ta dva moža ki sta podčevala svoje trgovine po svojih očelih, sta bila med usnarji veliki izjemi. Kadar sta se srečala, sta pogledala vsak predse in toliko da nista pljunila na cesto. Kadar je nanesla beseda na enega ali drugega, nista zinila nobene dobre. Meščani so to videli in so o ljudeh, ki se niso mogli trpeti, rekli: "Radi se imajo, kakor Wilmuys in Kergoord."

A odkod je izviralo to sovrašstvo? Tega ni vedel nihče povedati. Stvar je morala biti vsakako že zelo stara, segala je daleč nazaj v šolska leta. Če sta si v šolski dobi mežala zvezke ter sta se zbadala z izglami in peresi v hrbet, sta si postala pozneje, ko sta dorasla in sta obiskovala olesne zabave, še bolj nasprotna. Dekleta so se naravnost bala enega in drugega, zato so se ju ogibala.

Medsebojna nružnja med Wilmuysom in Kergoordom se je še povečala, ko sta oba stopila v trgovini svojih očetov. Sovrašstvo, ki sta ga dotlej gojila samo osebno, sta zljaj prenesla tudi na trgovsko polje. Odje dala sta drug drugemu kupce in sta širila tatarske vesti, da sta povečevala konkurence.

Potem pa je prišel glavni udar. Gita Stevensonova, imovita vdova se je pojavila v mestu. Bila ni mlada ne čedna, vendar je imela mnogo denarja. In to je bilo tisto, kar jo je delalo privlačno. Vdova ni vedela, v kakšne klešče je prišla, ko sta ji začela dvoriti Wilmuys in Kergoord, med sabo na življenje in smrt spota sovražnika. Oba sta se trudila za njeno naklonjenost, kajti obema se je zdel vabljev njen denar. Denar pa sta potrebovala oba, kajti kupčija ni cvetla nič kaj prida. Zato sta se oba z vso pretkanostjo lotila njenega — kakor pravimo — sreka. Nadejala sta se da bosta njela težko ribo. Nazadnje je zmagal Sorena Wilmuys. Zmagoslavno je povedel Gito na svoj dom, podesetoril svojo glavniico v trgovini, a pomnožil s tem tudi sovrašstvo, ki ga je žutil Jan Kergoord do njega.

"In zdaj je ta človek potegnil Kergoorda iz vode!" so se čudili meščani. "Veste, bilo je tako. Kergoord je stal na nabrežju. Nenadoma se je preklenil v vodo. Wilmuys je stal na bregu, videl, kaj se je zgodilo in ni čakal niti trenutka časa. Obleden, kakor je bil, je pahnul v valove in potegnil Kergoorda iz vode..."

"Odkar se je Wilmuys oženil z Gito Stevensonovo, se nista srečala niti v cerkvi," je pripomnila stara ženica.

"Da, da, ženska in je razdražila," je dejal nekdo drugi. "Pa še pravijo, da je ta ženska pravi zmagaj..."

"Govori se marsikaj," je dejal neki možki. Medtem so bili rešitelja dvignili na rame, stvoril se je sprevid in ljudje so se že pripravljali, da bodo z Wilmuysom na ramenih odkorakali pred mestno hišo, kjer je župan pričakoval meščane z nagovorom v cilindr.

Ko je sprevid prišel pred magistrat, je župan povzel: "Meščan Wilmuys, vi ste vrl mož! Premagali ste samega sebe!"

"Bežite mi, bežite!" zaurinjal Wilmuys, "saj ni vredno besede. Vsek drugi na mojem mestu bi ravnal prav tako kakor jaz..."

"Vaša skromnost je vaša dika!" je dejal župan dalje. "Poslalni bomo o vas članek v liste,

Tempeljska plesalka iz Mirzapurja

Sodišče v Benaresu bo imelo te dni razpravo proti dvema demačinoma, Ramphalu Shimbhu Channu in njegovemu tajniku Aliju Banhurju. Obtoženca, ki ju brani dr. Nasbal, eden najboljših Gandhijevih prijateljev, čaka smrtna kazen. Sodba bo zaključila afero, ki se je vlekla več nego pet let.

V poletju 1932 je nastal v nekem bungalovu v Mirzapurju, v katerem je stanovala tempeljska plesalka Lathuma ogenj, ki je v kratkem času upepelil vso leseno zgradbo. Pod zogljenimi ostanki hiše so našli traplo tepe Lathime, ene najbolj znanih plesalk v svetišču boginje Kali v Mirzapurju, dekleta, ki je šelo 18 let. Trupla bi ne mogli identificirati, da niso našli poleg nje krasnega prstana, ki ga je plesalka vedno nosila. Ta prstan ji je bil nekoliko tednov prej nataknil na prst Ramphat Hajdar, nečak veletrgovca Ramphata Shimbhe Chana, v znak svoje ljubezni do nje. Mladega moža, ki je bil študiral na Angleškem, je čakalo visoko mesto v upravni službi. Njegov stric veletrgovec pa je z vsemi štirimi nasprotoval njegovemu razmerju do lepe plesalke. Njena tragična smrt je rešila za trenutek vse spore, ki so nastajali zavoljo tega. Toda šef britske policije v Mirzapurju je sumil, da se ni zgodilo vse po naravni poti, kajti zdravniki so ugotovili, da so bili prsti nesrečnega dekleta med smrtjo v ognju krčevito

pa tudi sliko bomo priložili da vas bo svet spoznal v besedi in sliki. In zdaj povejte mi, dragi Wilmuys, se je nagnil župan k trgovcu, "katera je bila vaša prva misel, ko ste se vrgli za nesrečnim Kergoordom v valove?"

Wilmuys si je z roko pogladil mokre lase in rekel:

"Veste, začelo se je tako. Zjutraj sva se strašno sprla z mojo ženo. Očitala mi je vse mogoče stvari in na koncu je izjavila, da se bo dala ločiti od mene. Pristavila je, da se bo omožila z nekim drugim. S kom? O tem mi ni bilo treba dolgo ugibati. Ta misel me je prešinila v trenutku, ko je Kergoord padel v vodo. Kaj sem tedaj mislil? Tole: "Prekleti konkurent, ne boš mi v zadnjem trenutku ušel..."

Georges Ohnet:
Zadnja Ljubezen

Lucie je prišla Armanda za roko, ga potegnila za seboj v stran in dejala vsa razburjena: — Nikoli ne bom nikomur dovolila, pa naj bo kdorkoli, zapomnite si to dobro, da bi takoravnal z menoj, kakor ste ravnali pravkar vi. Nisem zaslužila vaše jeze in prepovedujem si vaše grožnje: — Lucie! — Grodo je to, zelo grodo! In ta položaj se mora izpremeniti. Zapomnite si, da se ne bojim ne vas, ne nikogar drugega. Toda vaše nasilje je žalitev, kateri se moram upreti. — Poslušajte me vendar, dovolite mi pojasniti vam... — Tu? Sredi teh ljudi, ki naju opazujejo in poslušajo... — Torej pa pri vas nočoj? — Naj bo, toda to zadnjič.

Mina se jima je približala. Lucie je stopila k nji, rekoč: — Grof mi je pravkar čestital k moji nameravani poroki z baronom de Cravantom. Je zna sem na vas, grofica. Niste držali besede, da gojutra ne boste govorili o tem. Zdaj sem torej zopet svobodna in storila bom, kar se mi bo zahotelo.

Miss Griffith jo je dohitela. Lucie jo je prišla za roko in odšla z njo mimo grofice de Fontenay na vrt, kjer je izginila med rožami.

Po Lucinem odhodu je prijetno kramljanje družbi zastalo. Armand je bil zatopljen v svoje misli, Mina je razmišljala o pomenu Lucinih besed. Zdelo se ji je, da je zvenela iz njih grožnja. Dolžila se je, da je Armandu povedala, da se je dekle odločilo za Cravanta. Sedela je ob strani tako blede, da sta se ji markiz in Armand vsa v skrbeh približala. Nasmehnula se je, češ, da je prevročje in da se ne počuti dobro. Čin

je pa opazila prestrašen Armandov obraz, ji je takoj odleglo. Tema ubogemu, trpečemu srcu je zadostovalo res zelo malo, da se je pomirilo.

Mina je kmalu odšla k počitku. Tudi markiz se je poslovil in vsi so se mu ponudili za spremljevalce. Odšli so v Kazino in proti svoji navadi je Armand spremil svoje prijatelje do vrat na vrtu. Noč je bila vlažna, nebo oblačno, od morja sem je prihajal lahien vetrič. Armand se je vračal zatopljen v svoje misli. Za seboj je imel že dve tretjini svojega življenja, pa še ni bil našel v sebi dovolj moči, da bi se spametoval. Dvomljivim nasladam na ljubo je tvegaval ne samo svoj mir, temveč tudi srečo svoje žene. In kaj bi mogla prinesiti ta prepovedana ljubezen?

Armand je bil v svojem sren hud boj. Očitaj si je trosrčnost in nezvestoba, toda v duhu je videl pred seboj Lucin obraz in tako ni mogel najti izhoda iz svoje razdvojenosti. Njegov razum se je upiral slabostim njegovoga srea, toda vse je bilo zaman, sreč ni hotelo utihnuti.

Razmišljal je sam pri sebi: zadostuje, da nočoj ne grem k Lucii. Med nama je vse jasno. Jutri ji pošljem nekaj opravičevalnih besed za svojo prenegljenost in grožnje. Vseeno je, ali mi bo vrjela ali ne. S tem bo vse rešeno. Nimam prilike, da bi se ji dal zapeljati tako daleč, da bi ji povedal vse, kar sem znal dostej zamolčati.

Premagana strast se je pa upirala in mu šepetala: Ti moraš preživeti z njo odločilno nro, pa oklevaš. Stojita pred dogodkom, ki bo povsem izpremenil vajino življenje, ti pa hočeš zreti na njihov razvoj, ne da bi odprl pred njo svojo prenapolnjeno sreč. In zakaj oklevaš pred tem priznanjem? Zakaj se nočeš oglušiti z moralnimi pomisleki in filozofskimi teorijami? (Dalje prihodujič.)

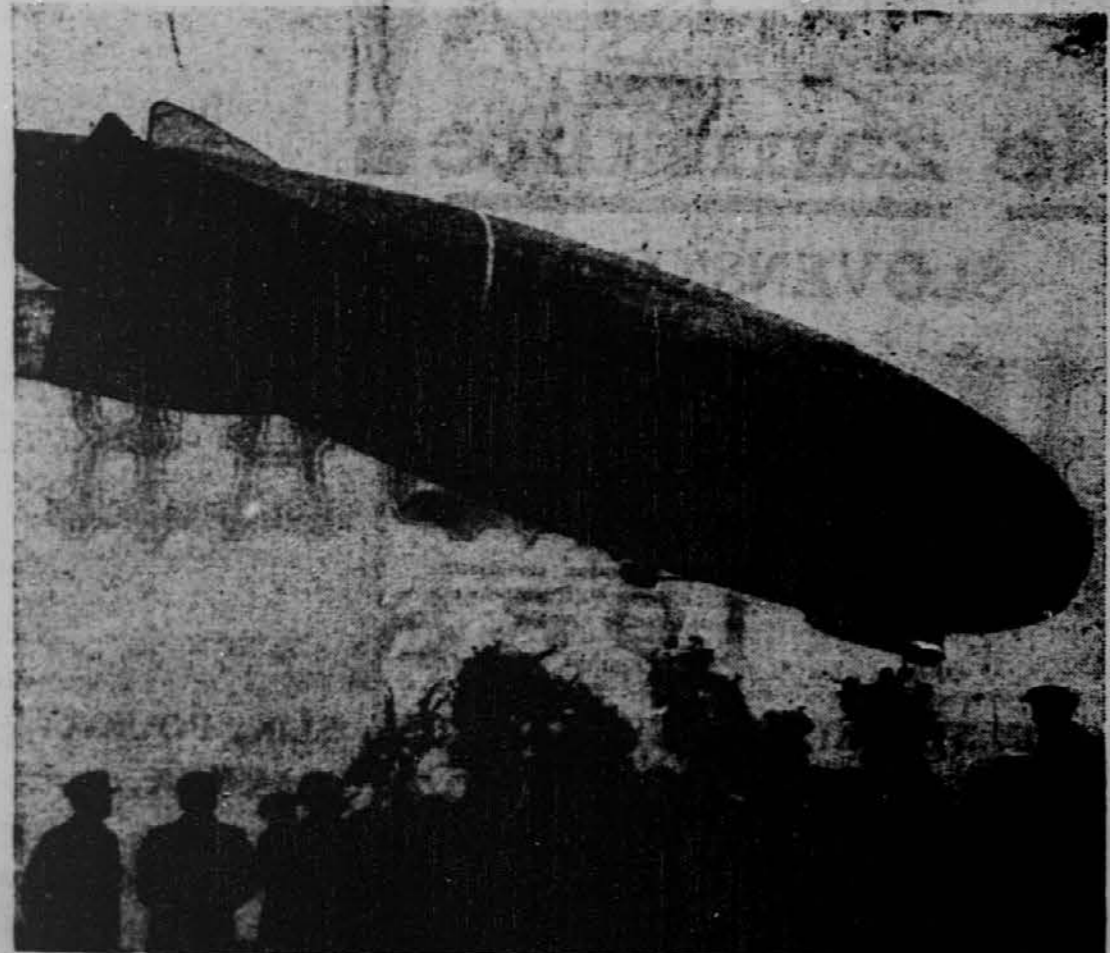
OGLAŠUITE V "GLAS NARODA"

Karl MAY

- IZ BAGDADA V ŠTAMBUL**
4 knjige, s slikami, 627 strani
VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.
Cena \$1.50
- KRIŽEM PO JUTROVEM**
4 knjige, 598 strani, s slikami
VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kako sem v Mekko romal. — Pri Samarih. — Med Jezidi.
Cena \$1.50
- PO DIVJEM KURDISTANU**
4 knjige, 594 strani, s slikami
VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.
Cena \$1.50
- PO DEŽELI SKIPETARJEV**
4 knjige, s slikami, 577 strani
VSEBINA: Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.
Cena \$1.50
- V GORAH BALKANA**
4 knjige, s slikami, 576 strani
Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobnjaku. — Mohamedanski svetnik
Cena \$1.50
- SATAN IN IŠKARIOT**
12 knjig, s slikami, 1704 strani
VSEBINA: Isseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Splet naš divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.
Cena \$3.50
- WINNETOV**
12 knjig, s slikami, 1753 strani
VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Preklestvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.
Cena \$3.50
- ZUTI**
4 knjige, s slikami, 597 strani
Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot.
Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

NESREČA RUSKEGA VODLJIVEGA BALONA

Veliki sovj. balon V-6 se je razbil pri poskusnem poletu v Murmanski pokrajini. Trinajst članov posadke je bilo usmrčenih. Balon je hotel odleteti na pomoč ruskim znanstvenikom na ledeni plošči.

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

ŠKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

32

Za ta slučaj bi prav rad takoj dobil visoko vsoto iz stricevega premoženja in bi jo spravil na varno. Toda ta tepec — s tem misli svojega strica — je svojega nezakonskega sina postavil za gospodarja čez vse.

Niti jeza, niti premišljevanje nič ne pomaga. Uslužbenici so že odšli iz sobe. Inga stopi k Gunnarju, mu z očarujočim pogledom ponudi roko in pravi ljubeznivo:

"V bodoče boste zaradi nas imeli mnogo truda, moj dragi gospod ravnatelj. Toda boste imeli kaj časa, da boste z nami pili čaj, da bomo mogli zaupno med seboj govoriti."

Zopet se zelo začudi, toda ji pravi s priklonom:

"Ne vem, koliko časa ima danes še gospod notar. Najrajši pa bi takoj z njim pričel iskati rumeni ovitek. Za samo ob sebi razumljivo mislim, da ste vi gospod baron Fuchs in vaša mati dediča, pa vseeno je moja dolžnost iskati oporoko."

Kurt ga prilizneno in zaničljivo pogleda.

"In vi niste mož, ki bi opustil svojo dolžnost. Ravno to na vas tako zelo občudujem. Če tedaj gospod notar za čaj ne more biti več tukaj, vas na vsak način pričakujemo." mu pravi Inga.

Gunnar se ji molče prikloni; ko pa se Inga zopet obrne vanj z govorečim pogledom, se malo začuden vpraša:

"Kaj pa vendar hoče? Zakaj naenkrat zapravlja toliko milosti in dobrote na mene?"

Toda takoj je bil oblegan od druge strani. France stopi k njemu, ko je baronica Seebach z otrokoma in Anito tudi odšla iz sobe in je bil v sobi poleg notarja samo še Gunnar.

"Oprostite, gospod ravnatelj — ali mi dovolite razgovor z vami?"

Gunnar ga prijazno pogleda. Franceta je cenil, kot ga je cenil njegov oče, ker je bil zvest in zanesljiv in mu je zelo žal, da je baronica tako brezobzirno in trdo z njim postopala.

"Prav rad, France, toda sedaj se moram gospodu notarju staviti na razpolago. Gospod doktor, koliko imate časa za naše iskanje?"

Notar pogleda na uro.

"Še eno uro, gospod ravnatelj."

"Dobro. Potem pa bom z damami pil čaj, ker mi najbrže nameravajo predložiti še več svojih želja. Nato pa moram še enkrat v svoj urad, da podpisem pošto. Ali ima vaša zadeva do sedmih čas, France?"

"Gotovo, gospod ravnatelj."

"Dobro, potem pa pridite ob sedmih v moje stanovanje, kjer naju ne bo nikdo motil."

France se prikloni.

"Lepa hvala, gospod ravnatelj."

In France odide iz sobe.

Gunnar in notar takoj pričeta temeljito preiskovati Hallerstedtovo pisalno mizo. Ničesar ne pustita nepreiskavana, toda nikjer ne najdeta niti najmanjšega sledu o rumenem ovitku. Nato mora notar iti, Gunnar pa ga prosi, da vzame s seboj Hallerstedtove ključke, tako da ob njegovi odsotnosti ne bo mogel sam dalje iskati. Hotel se je samo zavarovati proti morebitnim nadaljnjim izpadom barona Fuchsa. Vsako njegovo delo mora biti sedaj strogo natančno, kajti vedel je, da je bil Kurt iz kateregakoli vzroka njegov nasprotnik, od katerega je mogel pričakovati vse podlosti. Zato je bil svojemu pokojnemu očetu iz globočine svojega srca hvaležen, da ga je postavil na tako stališče, ki je bilo nedotakljivo.

Baronica Seebach je šla s svojima otrokoma v družabno sobo in tukaj se Kurt še enkrat pošteno izdivja ter se je jezil kot paglavca na "mogočnega nezakonskega pritepenca," ki se je ponašal kot gospodar v hiši in pri celem podjetju. Njegova mati ga roti, da je pameten, da s svojim neobvladanim ponašanjem ne bo vsega pokvaril. Zatrjevala mu je, da je treba Lundstroma sedaj brezpogojno pridržati v dobri volji ker bodo še najmanj eno leto odvisni od njegovih ukrepov.

"Saj ravno to je, kar me tako togoti. Za vsak groš ga moram prositi."

"Tako strogo tega tudi ne smemo vzeti, Kurt. Ako oporoke ne najdejo, potem bomo že prišli do dedščine in potem bo z Lundstromom že mogoče govoriti, toda samo, ako ga ne bomo jezili. Zato vedno rečem, z njim moramo biti dobri."

"To pravim tudi jaz," vpade Inga, "in pri tem, kar se tiče njega, ni popolnoma nič težko. Prej se nisem nikdar toliko zmenila zanj in zato se nisem nikdar prepričala, kako je plemenit in vsega spoštovanja vreden. Vse njegovo obnašanje občudujem."

Njen brat jo zaničljivo pogleda.

"No, veš kaj — sedaj vidim, da se vedno poteguješ zanj. Ali si se že mogoče naveličala svojega vdovskega stanu in si ga hočeš pridobiti?"

Inga globoko zardi, toda ponosno dvigne glavo in mirno odgovori:

"Ako bi se mi posrečilo ga pripraviti tako daleč, da bi zaprosil za mojo roko, mu prav gotovo ne bi odrekla — že zato ne, kar sta ti in mama napravila na njem s tem, da sta vzela —"

"Molči! Za božjo voljo, nikar vendar ne govori o takih stvarih, Inga!" zakliče mati in naglo pogleda proti vsem vratom, ako ne bi kdo prisluškoval.

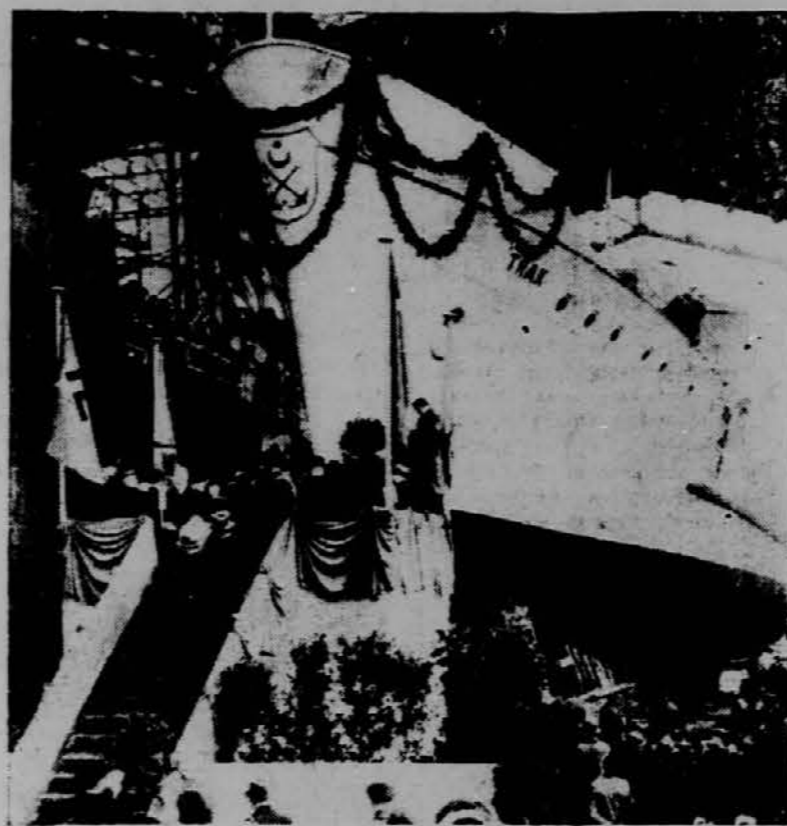
"Branim se samo proti Kurtovim ne preveč nežnim napadom. Kaj njega briga, kdaj ali pa če se bom zopet poročila?"

"No, lepo, moj blagoslov imaš. Toda prosim, toda nikar si ne ogrinjaj takega plašča, da bi hotela kaj popraviti. Pa tudi se ne delaj tako nedolžne kot novorojeni otrok. Na celi stvari si ravno toliko vdeležena kot mama ali pa jaz. Tega je še treba: od vsega bi le ti rada imela dobiček, mama in jaz pa naj greva po kostanj v žrjavico. Ne, ne, moja draga, skupaj gremo in skupaj bomo obešeni. To ti naj bo do povedano. Sič pa, ako na vsak način hočeš biti žena gospoda ravnatelja — prosim — razun nas nikdo ne ve, da nima nikake pravice do tako lepega švedskega imena."

"Mama, prosim te, da me braniš pred Kurtovimi neslanostmi, tega ne morem prenašati. Vesel naj bol, če hočem nad Lundstromom storjeno krivico saj deloma popraviti." Baronica Seebach vije roke.

(Dalec odhod...)

PARNIK ZA TURČIJO

Nedavno so zgradili v nemški ladjedelnici v Kielu potniški parnik "Trak". Naročila ga je turška vlada.

Afera z Geraldino Kat

Dunajski listi poročajo obširno o razpravi, ki se je pričela, pred dunajskim sodiščem in katerega središče je Geraldina Katnikova, komaj 16-letna filmska umetnica in naša rojkinja, ki je nedavno zaslovela s svojim filmom "Dekle Irena" in z drugim. Toži jo neki upokojeni stotnik Josef Fischer za odškodnino 40.000 šilingov.

Fischer trdi, da se je v oktobru predlanskega leta z očetom umetnice Louison Katnikom, ustno dogovoril, da bo prevzel zanj po male managerja. Za to bi dobival 10 odstotkov iz njenih gaž. Koliko časa naj bi ji bil manager se nista točno dogovorila, vendar pa velja v filmskih krogih baje pravilo, da veljajo takšne pogodbe, če ni drugače dogovorjeno najmanj pet let.

Fischer pravi, da je potem več nego leto dni s posebnim uspehom deloval za mlado umetnico, ki je dobivala od nje gaž nasvete v vseh filmskih in gledaliških zadevah, ki so se

je tikale. Vodil je zanj pogajanja in ji je v Monakovem priskrbel tudi glavni vlogi v filmu "Glas sreča" in "Florentina." Nekega dne pa mu je Kataik sporočil, da mora prekiniti vse zveze z njim, češ, da bi se drugače filmi, v katerih nastopa Geraldina v Nemčiji, ne smeli predvajati. V Nemčiji obstoji namreč predpis, da filmski umetniki ne smejo imeti managerjev. Fischer je mnenja, da mu je zavoljo tega nastala velika škoda in da ima pravico do provizije še za štiri leta. Če vpoštevamo koliko bi mogla umetnica v tem času najmanj zaslužiti, bi znašala ta provizija 40.000 šilingov.

Geraldina Katnikova, ki jo zavoljo njene mladoletnosti zastopa oče, pa ugovarja, da takšne pogodbe o kakršni govorijo tožitelj, nikoli ni bilo. S stotnikom Fischerjem se je seveda zanila šele po premieri filma "Dekle Irena" torej po prvem svojem uspehu, ki ga je dosegla brez posredovalcev. Tožiteljevo delo za njo je bilo povsem

podrejenega pomena. Za svet ga ni nikoli vprašala, odločilnih pogajanj tudi ni nikoli vodil. V umetniškem oziru so ji svetovali skrovnjaki, kakor Reinhold Schilnzell. V ostalem pa so jo opozorili na to, da utegne izgubiti možnost za igranje v Nemčiji če se ne bo izogibala občevanja s tožiteljem. Ker je Nemčija glavno tržišče njenega filmskega delovanja, je morala takšna opozorila na vsak način upoštevati.

POLARNOJE.

Najnovejše rusko mesto je Polarnoje. Osnovani so ga pred 4 leti na granitem nabrežju polotoka Kole ob Belem morju v bližini naselbine Aleksandrovska. Danes ima Polarnoje več igrišč in velik stadion, srednjo šolo in druge važne naprave. Mesto pa nima zaradi severne lege nobene vegetacije. Zemljo za mestni park so morali pripeljati iz oddaljenih krajev. Kadar hočejo postaviti kakšno hišo, morajo najprej razstreliti skale, da dobe kamen za gradnjo.

ČETRTA ŽRTEV BELGIJSKEGA LANDRUJA.

Iz Bruselja poročajo, da ima Edvard Bru na vesti tudi življenje 22-letne služkinje Madeline Lardinoiseve iz Liegeja

Njeno truplo so našli v sobici kjer je imela posteljo, lam 21. marca, smrti pa doslej niso mogli pojasniti. Dokazano je, da je vzdrževala služkinja zveze z morilecem Brujem. Lardinoisevo je Bru zadavil z noga-vico. Oblasti so zaprle tudi Brujevo ženo, ki je vedela za moževe zločine in se kitila z predmeti moževih žrtev.

KRALJ JURIJ IN VOJVODA WINDSORSKI.

V zvezi s poročilom o obisku angleškega kralja Jurija VI. v Parizu se pojavljajo glasovi, da se bo angleški kralj ob tej priložnosti sestal tudi s svojim bratom, vojvodom Windsorskim in njegovo soprogo. Angleški listi naglašajo, da ni nobenega vzroka, čemu ne bi se brata sestala. Med bivšim in sedanjim angleškim suverenom ni nobenih nasprotij, kajti dogodki iz decembra 1936 so končno veljavno zaključeni.

LEVINJA RANILA DEČKA.

V Moedlingu pri Dunaju se je ustavil s svojo menažerijo neki Koritark in proti vstopnim razkazoval občinstvu živali. Osemletni Solar Zipil se je zanimal posebno za levinjo. Približal se ji je tako, da je levinja nenadoma zamahnila s šapo in posnela dečka z glave

Pišite nam za ome vseh listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 2. marca: Normandie v Havre, Berengaria v Cherbourg, Conte di Savoia v Genoa
- 9. marca: Queen Mary v Cherbourg
- 11. marca: Bremen v Bremen
- 12. marca: Roma v Genoa
- 16. marca: Normandie v Havre
- 17. marca: Berengaria v Cherbourg
- 18. marca: Europa v Bremen
- 19. marca: Vulcania v Trst
- 21. marca: Queen Mary v Cherbourg
- 26. marca: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
- 30. marca: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 1. aprila: Bremen v Bremen
- 2. aprila: Conte di Savoia v Genoa
- 6. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Paris v Havre
- 9. aprila: Saturnia v Trst
- 14. aprila: Europa v Bremen, Aquitania v Cherbourg
- 16. aprila: Rex v Genoa
- 22. aprila: Lafayette v Havre, Berengaria v Cherbourg
- 27. aprila: Bremen v Bremen, Roma v Genoa
- 27. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre
- 30. aprila: Paris v Havre, Conte di Savoia v Genoa

kožo in lase. S krvjo oblitega učenca so morali oddati v bolnišnico, kjer so ga takoj operirali.

VAŽNO ZA NAROČNIKE.

Polez naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prileže ne potrebne dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino anaravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tičkana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

SEČINA TEH ZASTOPNIKOV IMA V ZALOGI TUDI KOLEDARJE IN PRATIKE: ČE NE JIH PA ZA VAS NAROČE. — ZATO OBIŠČITE ZASTOPNIKA, ČE KAJ POTREBUJETE

- CALIFORNIA:** San Francisco, Jacob Lashin
 - COLORADO:** Pueblo, Peter Cullig, A. Sattler; Walsenburg, M. J. Savak
 - INDIANA:** Indianapolis, Fr. Zupančič
 - ILLINOIS:** Chicago, J. Bevič; Cicero, J. Fabian (Chicago, Cl. w. in Illinois); Joliet, Jennie Bambleh; La Salle, J. Spellch; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago in Waukegan, Mth. Warlek
 - MARYLAND:** Kittimiller, Fr. Vodopivec
 - MICHIGAN:** Detroit, L. Plankar
 - MINNESOTA:** Chisholm, Frank Gouše J. Lukarčič; Ely, Jos. J. Peshel; Eveleth, Louis Gouše; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, Jola Povše; Virginia, Frank Hrvatic
 - MONTANA:** Roundup, M. M. Paulan; Washoe, L. Champs
 - NEBRASKA:** Omaha, P. Broderick
 - NEW YORK:** Gowanda, Mari Strizka; Little Falls, Frank Maas
 - OHIO:** Barberton, Frank Troha; Cleveland, Anton Ebeci, Chas. Kartinger, Jacob Reznik, John Slapnik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, Jona Kvasar; Youngstown, Anton Kikelj
 - OREGON:** Oregon City, Ora. J. Koblar
 - PENNSYLVANIA:** Bensmer, John Jovnikar; Broughton, Anton Ipavec; Conemaugh, J. Brezovec; Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Rupnik; Export, Louis Zupančič; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamla; Greensburg, Frank Novak; Homer City, Fr. Ferenchak; Johnstown, John Felaniz; Kravn, Ant. Taušel; Luzerne, Frank Balloch; Midway, John Zant; Pittsburgh in okolica, Philip Progar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schifrov; West Newton, Joseph Jovan
 - WISCONSIN:** Milwaukee, West Allis, Fr. Štak; Sheboygan, Joseph Kakež
 - WYOMING:** Rock Springs, Louis Tauchar; Diamondville, Joe Kolich
- Vsak zastopnik izda potrdilo za svoje, katere je prejel. Zastopnik tople srčnosti.

Ne zamudite!

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

1938

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York, N. Y.